Súd:	Okresný súd Skalica
Spisová značka:	7C/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2718200159
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Vladimíra Slobodová
ECLI:	ECLI:SK:OSSI:2019:2718200159.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudkyňou JUDr. Vladimírou Slobodovou v právnej veci žalobcov: 1. Z. J., J.. X.X.XXXX, G. N. XX, N., X. S. S., J.. XX.XX.XXXX, G. I. XX, N., X. S. J., J.. XX.X.XXXX, G. N. XX, N. M. X. Z.Á. J., J.. XX.X.XXXX, G. E. X, N., všetci zastúpení advokátkou JUDr. Alenou Arbetovou, AK so sídlom Námestie sv. Martina 3A, Holíč proti žalovaným: 1. H. O., J.. XX.X.XXXX, G. S. XXX/XX, N. a 2. KOOPERATIVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, AK so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o návrhu na ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

Žalovaní v 1. rade a v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 20.000 eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaní v 1. rade a v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaní v 1. rade a v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 10.000 eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaní v 1. rade a v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 10.000 eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Vo zvyšku súd žalobu zamieta.

Súd priznáva žalobcom nárok na náhradu trov konania 100 %, pričom z priznaného nároku patrí žalobcovi v 1. rade 50%, žalobkyni v 2. rade 16,6 %, žalobcovi v 3. rade 16,6 % žalobcovi v 4. rade 16,6 %.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou súdu domáhali uložiť povinnosť žalovaným zaplatiť spoločne a nerozdielne každému z nich sumu 20.000 eur titulom nemajetkovej ujmy .

2. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že žalovaný v 1. rade bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom a § 138 písm. f) TZ , v dôsledku ktorého došlo k poraneniu chodkyne, matky a manželky žalobcov a v dôsledku poranení zomrela.

Žalovaný v 1. rade mal so žalovaným v 2. rade uzatvorenú poistnú zmluvu, predmetom ktorej bolo i poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia svoj nárok na zaplatenie nemajetkovej škody v peniazoch odôvodňujú usmrtením ich najbližšieho príbuzného, za ktoré usmrtenie nesie právnu zodpovednosť podľa § 420 OZ žalovaný v I. rade. Žalovaný sa im síce ospravedlnil, ale neposkytol ani minimálnu finančnú čiastku . So žalovaným v 2. rade sa im ani po opakovanej snahe dohodnúť nepodarilo. Žalobcovia k nebohej D. J. uviedli, že žila so žalobcom v 1. rade viac ako 40 rokov, najväčší význam pre ňu mala rodina. Vychovali spolu 3 deti, navzájom si pomáhali. Žalobca v 1. rade sa mohol na ňu vždy spoľahnúť. D. J. chcela odísť do predčasného dôchodku, aby mohla byť s manželom a deťmi , starať sa o vnúčatá. Pre deti bola vždy najlepšou mamou, sústavne boli spolu v kontakte (osobnom i telefonickom). Bola pre nich vzorom, pýchou a oporou. Náhlu stratu matky takým násilným konaním je hlboká, trvalá a nenapraviteľná. Stres a trauma zo straty tak blízkej osoby mal na žalobcov negatívny dopad. Utrpeli citovú ujmu značnej intenzity, ktorej trvanie nemožno nijako časovo ohraničiť. Žalobca v 1. rade chodí každý deň na cintorín, nemôže sa vyrovnať so smrťou manželky, rovnako aj ostatní žalobcovia. Jeho citové naviazanie na jeho manželku bolo nesmierne silné a môže mať devastujúce účinky na neho. Požadovanú rovnakú výšku 20.000 eur pre každého odôvodnili tým, že rovnako pociťujú ujmu za stratu blízkej osoby. Predmetnú sumu považujú za primeranú vzhľadom na rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných veciach žiadajúc prihliadať aj na uznesenie ÚS SR sp. zn.: IV. ÚS 360/09. V ďalšom sa žalobcovia odvolali na nálezy ÚS ČR sp. zn. II ÚS 517/99 z 1.3.2000, sp. zn. I. ÚS 1586/09, rozsudok NS ČR sp. zn. 28 Cdo/2194/2002 a sp. zn. 30Cdo/1542/2003. Poukázali na to, že úmrtím D. J. prišlo k výraznému zásahu do ich základných osobnostných práv, do práva na súkromie a rodinný život a tiež k zásahu do práva na život a zdravie nebohej. Uplatnením nárokov uvedených v § 13 ods. 1 OZ dochádza podľa žalobcov k morálnemu očisteniu zomretej osoby, morálnu satisfakciu pre osoby uvedené v § 15 OZ. Ďalej sa žalobcovia odvolali na ust. § 11 OZ v spojení s § 415 OZ, § 420 ods. 1 OZ, na rozsudok KS Banská Bystrica sp. zn. 13 Co/19/2008. Pre prípad námietok žalovaného v 2. rade odkázal na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 666/2016.

3. Žalobcovia na žalobe trvali v celom rozsahu. Žalovaný v 1. rade so žalobou súhlasil. Žalovaný v 2. rade žiadal žalobu zamietnuť považujúc ju za neoprávnenú, bez právneho základu.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom a písomnými vyjadreniami strán sporu, výsluchom svedkov (Z. I., H. Y., D. K., G. S.), pripojeným spisom OS Skalica sp. zn. 8T/24/2017 a osobitne rozsudkom OS Skalica č.k. 8T/24/2017-144 z 2.10.2017, čestným vyhlásením žalovaného v 1. rade, zmluvami o úveroch žalovaného v 1. rade, zmluvou o nájme bytu, ako i ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav veci:

5. Dňa XX.X.XXXX Q. X:XX E.. I. N. zrazil žalovaný v 1. rade na prechode pre chodcov svojím vozidlom D. J. (J.. XX.X.XXXX), ktorá následne dňa XX. XX. XXXX zomrela. D.X. J. bola manželkou žalobcu v 1. rade a matkou ostatných žalobcov.

6. Okresný súd Skalica rozsudkom č.k. 8T/24/2017-144 zo dňa 2. 10. 2017 schválil dohodu o vine a treste uzatvorenú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Skalica a žalovaným v 1. rade (právoplatný dňa 2. 10. 2017).

6.1 Predmetným rozsudkom bol žalovaný v 1. rade uznaný vinný zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) TZ a uložený mu trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmienečným odkladom trestu na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 4 rokov.

6.2 Z obsahu opísaného skutkového stavu v predmetnom rozsudku vyplýva, že žalovaný v 1. rade zrazil D. J. na priechode pre chodcov, ktorá po náraze spadla pod vozidlo a niekoľko metrov do zastavenia bola tlačená pod prednou časťou vozidla, pričom utrpela závažné poranenia hlavy, následkom ktorých dňa XX. XX. XXXX v nemocnici zomrela. Žalovaný v 1. rade ako vodič porušil §4 ods. 1 písm. c), e), f), § 19 ods. 1, ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke . Porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c), r) citovaného zákona.

6.3 Obvinenému (žalovaný v 1. rade) bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcom spôsobenú škodu 152,67 eur a so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody boli žalobcovia odkázaní na civilný proces.

7. Z obsahu záverov znaleckého posudku znalca MW.. V. H., K.. M. S.. K. Q. , číslo 22/2017, 24/2017 z 25.4.2017 (nachádza sa v trestnom spise sp. zn. 8T/24/2017 ako súčasť vyšetrovacieho spisu č.: ČVS: ORP-20/VYS-SI-2017) mal súd preukázané, že príčinou smrti D. J. bolo zlyhanie riadiacej činnosti mozgu v dôsledku závažných poranení hlavy, ktoré menovaná utrpela pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX. Išlo o zranenia smrteľné. Jej smrť je v priamej príčinnej súvislosti so zraneniami, ktoré menovaná utrpela pri dopravnej nehode O. XX.XX.XXXX. Súd z vyšetrovacieho spisu zistil, že už v tom štádiu konania boli žalobcovia ako poškodení po nebohej zastúpení JUDr. Arbetovou, plná moc bola do vyšetrovacieho spisu doložená 10.3.2017.

8. Z obsahu vyšetrovacieho spisu č.: ČVS: ORP-20/VYS-SI-2017 (ako súčasť trestného spisu sp. zn 8T/24/2017) súd zistil, že žalovaný v 2. rade oznámil na OR PZ, odd. vyšetrovania v Skalici, že žalobcovia v zastúpení advokátkou JUDr. Arbetovou si uplatnili nárok na náhradu škody. Z doloženého listu JUDr. Arbetovej pre poisťovňu (list datovaný 7.3.2017) súd zistil, že si žalobcovia priamo u žalovaného v 2. rade uplatnili nemajetkovú ujmu nasledovne: manžel nebohej 20 000 eur a deti po 10 000 eur. Taktiež mal súd preukázané, že žalobcovia ako poškodení si v rámci vyšetrovania uplatnili dňa 10.3.2017 voči žalovanému v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy celkovo vo výške 50 000 eur.

9. Žalovaný v 1. rade mal so žalovaným v 2. rade uzatvorenú v čase dopravnej nehody poistnú zmluvu č. 6577903105 (takéto číslo uvádza žalovaný v 2. rade a advokátka žalobcov v celom vyšetrovacom pripojenom spise). Predmetom poistnej zmluvy bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný v 2. rade bol v čase predmetnej dopravnej nehody poisťovateľom vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda, a to podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „Zákon o PZP“).

10. Žalovaný v 2. rade v rámci písomného vyjadrenia k žalobe namietal svoj pasívnu legitimáciu v konaní z dôvodu, že zákon o PZP sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv mu neukladá. Podľa jeho názoru jeho pasívna vecná legitimácia nevyplýva ani z rozsudku ESD vo veci C-22/12 E., na ktorý sa odvolávajú žalobcovia. Vzhľadom na závery ESD v danej veci je podľa vyjadrenia žalovaného v 2. rade nevyhnutné prihliadať jedine na vnútroštátnu právnu úpravu a judikatúru. Vnútroštátne právo v Zákone o PZP de lége lata upravuje náhradu majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy, avšak výlučne v rozsahu § 444 - 449 OZ, pričom v § 444 OZ pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu. Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ však do okruhu pôsobnosti Zákona o PZP nezahŕňa. V § 4 ods. 2 zákona o PZP je taxatívny výpočet prípadov podliehajúcich poistnému krytiu, avšak nepatrí sem náhrada nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 OZ. Zároveň sa podporne oprel o rozhodnutie ÚS z 20.1.2011, sp. zn. IV. ÚS 60/2010 a rozsudok ESĽP Beian v. Rumunsko (č.1) z 06.12.2007, uznesenie NS SR z 05.12.2013, sp. zn. 3 Cdo 18/2013.

10.1 Žalovaný v 2. rade s odkazom na publikovaný rozsudok NS SR z 26.9.2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012 (zverejnený pod R 127/2014) a rozhodnutie NS SR z 20.4.2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 zdôraznil, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje pojmovú aj obsahovú odlišnosť medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. OZ a právom na náhradu škody. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy, späté s osobnosťou človeka. Právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy, môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu povahu. Podporne odvolajúc sa na rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo/301/2012 z 31.3.2016 prezentoval svoj názor, že slovenské právo neupravuje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrtených pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. Z uznesenia ÚS sp. zn. I. ÚS 137/07 z 23.8.2007 mu vyplýva, že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať aj ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a psychickú integritu poškodeného, s výnimkou prípadov, kedy možno podľa výslovného ustanovenia zákona poskytnúť i tzv. materiálnu satisfakciu (peňažné zadosťučinenie). Z § 442 ods. 2 OZ mu vyplýva, že je to argumentom že za škodu, resp. skutočnú škodu nemožno považovať ani nemajetkovú ujmu oceniteľnú peniazmi, lebo ak by to tak bolo, potom by ustanovenie § 442 ods. 2 OZ bolo nadbytočné , keďže nemajetkovú ujmu v peniazoch by bolo možné uhrádzať už podľa § 442 ods. 1.

10.2 Ďalej poukázal na to, že súd členského štátu síce môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vypĺňať medzery vnútroštátneho právneho predpisu , ale nemôže smernice EÚ vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom. Smernica nemôže mať horizontálny ani obrátený vertikálny priamy účinok. NS SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016 konštatoval, že je vylúčený priamy účinok smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel .

10.3 Osobitne sa vyjadril aj k príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do ich osobnostných práv, odvolávajúc sa na rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 32/2007 z 29.3.2007. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom . Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, nestačí iba sprostredkovaný. Žalovaný v 2. rade má za to, že v tomto prípade absentuje príčinná súvislosť, lebo poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. V zmysle § 5 ods. 1 písm. h) zákona o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „PZP") poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Tvrdil, že priamo zo zákona o PZP de facto aj de iure je oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu. Ujmu, ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci treba považovať za nepriame následky nehody. V závere odkázal na rozsudok ESD z 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar.

11. Žalobcovia uviedli, že podľa § 94 z.č. 461/2003 Z.z. má manžel, manželka alebo nezaopatrené dieťa nárok na jednorazové odškodnenie vo výške konkrétneho násobku denného vymeriavaceho základu, a to aj v prípade úmrtia zamestnanca pri dopravnej nehode (pracovný úraz). Preto niet rozumného dôvodu, prečo by poistným krytím nemalo byť pokryté aj odškodnenie usmrtenia blízkej osoby mimo pracovného rámca. Poukázali na vyjadrenie generálneho advokáta J. Z. I. veci C-22/12, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

12. Každý z žalobcov sa vyjadril , aký mal vzťah s nebohou D. J. (ďalej len „D. J.", resp. „nebohá"):

12.1 Žalobca v 1. rade bol manželom nebohej, z ich manželstva pochádzajú tri deti, ktoré vychovali. Všetky deti sú zamestnané. Deti Z.J. M. S. majú svoje domácnosti, syn S. býva s ním. Z. býva sám cca 2 roky, S. 19 -20 rokov. Syn S. ostal u nich bývať po tom, čo sa rozišiel s priateľkou, pritom pôvodne aj ona bývala u nich. Žalobca v 1. rade má 66 rokov, je na dôchodku, privyrobiť si už nevládze. Po uzavretí manželstva začali bývať u rodičov manželky, neskôr sa presťahovali do bytu, žili spolu viac ako 40 rokov. Podľa jeho vyjadrenia on už bol v starobnom dôchodku a jeho manželka ešte pracovala, ale presvedčil ju ísť do predčasného dôchodku o dva roky skôr z dôvodu, aby mohli byť spolu viac času. Mali súdržný život a chceli pokračovať súc obaja na dôchodku, venovať sa vnúčatám a rodine. Mysleli si, že si budú v pohode užívať a jemu je ťažko zmieriť sa s tým, čo sa stalo. Počas manželstva chodili raz za rok na dovolenky (keď im vyšli peniaze), stále trávili spolu čas. Keď mali deti malé, tak sa striedali pri ich vyberaní zo škôlky, zo školy. Deti im rástli a po úmrtí svokra sa postarali o svokru, následne sa presťahovali do rodičovského domu manželky, svoj byt darovali synovi. Deti sa osamostatnili, vzájomne sa navštevovali a pomáhali im s vnúčatami. Majú štyri vnúčatá. S deťmi sa navštevovali až 3-krát týždenne , niekedy i dennodenne a tak je to ja po úmrtí manželky. Podľa slov žalobcu v 1. rade mu manželka strašne chýba, chodí každý deň na cintorín, jej veci má stále v skrini, lebo sa s tým neviem vyrovnať. O zrazení manželky sa dozvedel od syna, ktorý išiel do práce a hneď išli za ňou do nemocnice. Keď sa to ráno stalo, tak manželka išla opatrovať vnučku. Podľa jeho slov bežne opatrovala vnúčatá, mala ich veľmi rada. Chodila ich opatrovať 2 až 3 krát do týždňa, vyzdvihovala ich zo škôlky, vnúčatá sa u nich zastavovali po ceste zo školy, keď mali rodičov v práci. Podľa jeho tvrdenia bola nebohá dobrá žena, obľúbená v práci, mala veľa kamarátov, mala veľmi rada vnúčatá a rodinu. S rodinou sa stretávali na sviatky u nich doma a tiež chodili k deťom na sviatky (pr. Vianoce, Veľká noc), mávali spoločné obedy. Manželka mala plány zveľadiť si dom, starať sa o vnúčatá a chodiť s nimi na dovolenky, pracovať v záhrade a byť stále spolu. Jej prvotnou záľubou boli vnúčatá, rada šila a háčkovala, rada upratovala. Pred dopravnou nehodou chodievala len na preventívnu ženskú prehliadku, inak zdravotné problémy nemala. Smrť manželky má na neho ťažký dopad, psychicky je vedľa, ale psychiatra nenavštívil. Je onkologický pacient od doby spred 7 rokov pred úmrtím manželky, chodí každoročne na kontrolu do Bratislavy a podľa odporúčania lekára už lieky neberie. V súčasnosti sa snaží sa fungovať, navštevujú ho deti a držia pri živote. On sa teraz sám baví na záhrade, varí, upratuje, opatruje vnúčatá. V noci

sa budí , má manželku stále pred očami . Aj po smrti manželky sa stretáva s rodinou, k dcére chodí na obedy každú nedeľu. Má priateľov, ale nestretáva sa s nimi stále. V záhrade sa motká, má malú záhradku a skleník, synovi S. pomáha starať sa o jeho vtáky . Chodí na futbal. Žalovaný v 1. rade sa im ospravedlnil za svoj čin formou listu, ale ohľadom možného odškodnenia sa nekontaktovali.

12.2 Žalobkyňa v 2. rade je dcérou nebohej, je vydatá a má dve deti. O nehode matky sa dozvedela počas služobnej cesty v zahraničí, od priateľky pracujúcej v nemocnici. S mamou mala veľmi dobrý vzťah, keďže sestru nemala. Podľa jej slov si boli veľmi blízke, mohla sa jej s čímkoľvek zdôveriť, matka mala moderné myslenie. Matka jej pomáhala s deťmi, napr. zobrať ich zo škôlky, deti k nej chodili na víkendy, varovala deti v čase jej služobnej cesty s manželom. Mohla sa na matku vždy spoľahnúť. Všetko čo vie, ju naučila matka (pr. varenie, starostlivosť o domácnosť). Matka bola pre ňu vzor aj v tom, že ona sa postarala o svoju matku. Pravidelne sa matkou stretávala, minimálne 2 krát do týždňa a keď sa nevideli, tak si aspoň zavolali, aby sa aspoň počuli. Matka sa zaujímala o deti, o jej manželstvo. Matka mala aj veľmi pekný vzťah s jej manželom, ktorý ju oslovoval mama a nie svokra. V prípade nejakého problému ho vždy riešila s matkou a to platilo aj keď mala matka problém (pr. keď mala problémy pri výchove detí alebo keď bratia jej mali vzťahové problémy). Chodili spolu na nákupy, na veľké vianočné nákupy, chodili spolu na kávu. Podľa slov žalobkyne v 2. rade jej matka bola pre ňu kamarátkou, sestrou a mamou. Má síce kamarátky, ale na kávu chodila radšej s mamou. Na Vianoce dávala s manželom rodičom ako darček nejaký pobyt a išli na pobyt s nimi, aby boli spolu ako rodina (t.j. aj s ich deťmi). Jej syn má 21 rokov a dcéra 14 rokov. Najčastejšie trávili čas s matkou, otcom a bratmi pri rodinných posedeniach, pripravilo sa občerstvenie, pozerali fotky. Ako príklad ich rituálu uviedla, že na jej meniny dedo žalobca v 1. rade urobil tatársky biftek, sadli si a vytiahli fotografie, spomínali. Matka mala aj s otcom (žalobca v 1. rade) pekný vzťah, mali sa radi. Smrť matky mal dopad i na ňu. Snaží sa fungovať hlavne kvôli otcovi ,bratom a deťom, no prevzala úlohu mamy v rodine. Stará sa o otca, aby mal navarené. Brat S. bývajúci u otca nevarí , lebo chodí pracovať na týždňovky.
K svojej matke žalobkyňa v 2. rade ďalej uviedla, že išla do predčasného dôchodku v septembri 2016. Tešila sa na leto s deťmi, že nebude chodiť do práce, deťom navarí a upečie čo budú chcieť. Chcela, aby mali na ňu pekné spomienky, chcela osláviť svoju 60-tku. Mala sen, aby išli všetci ako rodina (rodičia a ich deti) na dovolenku k moru. Po smrti matky nevyhľadala žiadneho psychiatra či psychológa, lebo má voči tomu predsudky. Rieši svoj smútok v kruhu rodiny, s manželom a súrodencami. Keď na ňu príde smútok za matkou, sadne si a vyplače sa. Nechce užívať lieky na utlmenie bolesti, lebo by to nič nevyriešilo. V súčasnosti má zdravotné problémy, ktoré jej boli vysvetlené ako dôsledok stresu. Jej osobne sa žalovaný v 1. rade neospravedlnil, ale má vedomosť o písomnom ospravedlnení. Stretáva sa s otcom, chodí k nej každú nedeľu na obed, ona k nemu chodí 1 až 2 krát do týždňa . Hrozne ťažko sa jej chodí do domu rodičov, lebo sa tam nič nezmenilo , len maminka tam nie je. Po smrti otcovi matka strašne chýba.

12.3 Žalobca v 3. rade je slobodný syn nebohej, má 14 ročného syna. O nehode matky sa dozvedel spolu s otcom od svojho brata, keď bol ešte doma a pripravoval sa do práce. Spolu s otcom a bratom išiel za matkou do nemocnice . On matku v nemocnici nezastihol, lebo po jeho príchode bola už v kóme. Chodili za matkou na návštevy do nemocnice aj do Bratislavy, chodili všetci súrodenci a otec. Keď nešiel brat tak išla napr. matkina sestra. Aj keď je neveriaci, pred smrťou matky sa za ňu denne modlil a po jej smrti bol uzavretý. Pomaly sa z toho dostáva , ale mal podporu u šéfa v práci. Má vedomosť, že sa žalovaný v 1. rade ospravedlnil písomne. S mamou mal podľa jeho slov veľmi dobrý vzťah, vychovávala ho a učila čo má a nemá robiť, dávala mu rady do života. Po otehotnení jeho priateľky obaja bývali spolu s jeho rodičmi v ich dome , neskôr bývali v byte a po 4 rokoch sa rozišli, on sa vrátil bývať k rodičom a je u nich už 8 rokov. Práve matka ho vtedy podržala, lebo bol po rozchode na tom psychicky zle (dohovárala mu, aby sa nespustil). Tiež mu pomohla s výchovou jeho syna, dávala mu rady. Jeho matka vyberala aj jeho syna zo škôlky, keďže si dieťa s matkou dieťaťa striedavo vo výchove. Čiže keď mal dieťa vo výchove on a bol v práce, tak mu matka dieťa varovala, vychovávala. Jeho matka bola rodinný typ, nikam nechodila mimo rodiny. Mal ju strašne moc rád. Žalobca v3. rade počas voľného času trávil čas s rodičmi na záhrade alebo v rodinnom kruhu. Sviatky príslušníkov rodiny všetci oslavovali súdržne - vždy u rodičov. S mamou sa rozprával, nikdy od nej nedostal facku a urobil by pre ňu posledné. Počas spoločného bývania s matkou (s rodičmi) jej pomáha finančne na živobytie, na stravu, umýval riad, zametal, na dvore robil poriadok, upratoval si svoju izbu . Za života matky sa rodičia stretávali ako s priateľmi s rodinou K. na narodeniny (jeden rok u jeho rodičova a druhý rok u K.) a so sestrami matky. Jej sestry stratili mužov, tak ju navštevovali. Po smrti matky otec trávi čas v záhrade, stará sa mu o

vtákov. Mamkine sestry k ním pravidelne - teta Z. každý víkend, teta Ľ. raz za dva týždne , tety Dana a Zlatica podľa ich aktuálneho zdravotného stavu.

12.4 Podľa jeho slov mal rodičia medzi sebou veľmi dobrý vzťah, nehádali sa, žili spolu toľko rokov, boli si verní, nemali žiadne problémy. K záľubám matky uviedol, že ona vstávala skoro ráno, upratovala, varila, starala sa o záhradu a o kvety. Rada pozerala lyžovanie, ľadový hokej, futbal. Aktívne šport nerobila. Najčastejšie spolu s matkou pozerali športové priame prenosy. Matka plánovala do budúcnosti stráviť spoločnú dovolenku s celou rodinou ako to vravela jeho sestru. Mali v pláne osláviť jej 60-tku. Matka mala aj plány strážiť vnúčatá cez prázdniny, cez víkendy .

12.5 Žalobca v 4. rade je synom nebohej, je ženatý a má 4 ročnú dcéru J.. S rodičmi býval do cca svojich 25 rokov, než sa osamostatnil. O nehode sa dozvedel od kolegu a volala mu aj sestra. Posledný krát videl mamu pri jej prevoze na CT-vyšetrenie, keď ho držala za ruku. Stihol jej ešte povedať, že ju má rád. Bol za ňou 3 krát v Bratislave v nemocnici, avšak tam bola už v umelom spánku a nebol na ňu pekný pohľad. Následne bola naspäť prevezená do Skalice, deň či dva dni po prevoze boli zavolaní do nemocnice rozlúčiť sa s matkou. Boli všetci za ňou, držali ju za ruky. Podľa slov žalobcu v 4. rade mal s mamou dobrý vzťah, mohol sa s ňou o čomkoľvek porozprávať. Vždy ho vo všetkom podporila (pr. aj keď mal staršiu priateľku a súrodenci nesúhlasili) a to si u nej veľmi vážil. Mama mala veľmi rada jeho dcérku J.. Vždy mu kládla na srdce, aby sa s manželkou venoval malej, aby jej čítali. Chodila ju opatrovať a aj v deň nehody ju išla ráno varovať, keďže on má s manželkou rovnakú zmenu. Často sa prišla s jeho dcérou len pohrať, porozprávali sa a potom ju išli vyprevadiť domov s manželkou a s malou. Zdôraznil, že mama im vždy rozprávala, aby bol s každým za dobre a aby súrodenci držali pokope, pomáhali si. Po uzavretí svojho manželstva býval najprv s manželkou u rodičov, neskôr sa presťahovali, ale s mamkou chodil stále, pr. chodili spolu na nákupy, ak matka potrebovala. Chodil pomôcť otcovi, ak matka zavolala či im pomohol s domácimi prácami, pri prerábke kúpeľne alebo iných prácach. Jeho mamka sa vždy pekne starala o dcéru J., chodila pre ňu do škôlky v prípade potreby. S mamou sa vedel porozprávať, keď mal problém. Na prechádzky chodil s mamou a dcérou, napr. na jarmoky. Ako rodina sa stretávali a stále sa stretávajú. On chodí za otcom po smrti matky každý druhý deň.

12.6 Matka si plánovala podľa žalobcu v 4. rade v budúcnosť hlavne s vnúčatami a užívať si dôchodku. Chcela si odpočinúť, chcela byť s otcom v kľude, užívať si dôchodok, byť viacej pohromade s rodinou. Mama bola najradšej doma. Po smrti matky sa snaží fungovať hlavne kvôli dcére, snaží sa posúvať do budúcna. Po jej smrti nechcel ani trénovať a hrať futbal. Nechcel dva mesiace trénovať a hrať futbal, avšak rodina ho podporovala , tak sa k trénovaniu vrátil. Odbornú pomoc psychiatra a psychológa nevyhľadal, lebo sa hanbil. Išiel za sestrou a otcom, komunikoval s nimi. Žalovaný v 1. rade je jeho kolegom a ospravedlnil sa mu.

13. Žalovaný v 1. rade sa na začiatku svojho vyjadrenia na pojednávaní ospravedlnil rodine nebohej. Podľa jeho slov ho to veľmi mrzí, je to to najhoršie čo mohol v živote urobiť, zobrať ľudský život. Nie je deň kedy si na to nespomenie, ráno s tým vstáva a večer s tým zaspáva . Jeho rodina je tým tiež poznačená. Žalobca v 4. rade je jeho kolega a vidiac ho každý deň v práci mu pripomína udalosť. Je mu to ľúto. K dopravnej nehode uviedol, že pri odbočovaní vľavo nevidel nikoho na prechode. Niekoľko metrov za prechodom niečo zaregistroval, zastavil auto a videl ležať pani pred nárazníkom. Už jeden pán pri nej kľačal, on pri pánovi trochu asistoval. Pamätá , že sa pani prebrala, bola v šoku, ale sa aj postavila a niečo pod ňu podložili, lebo bola zima. Okrem tejto dopravnej nehody inú nemal a vodičský preukaz má od roku 2006. Potvrdil, že žalobcov neoslovil so záujmom odškodniť ich.

14. K svojej majetkovej situácii žalovaný v 1. rade uviedol, že pracuje v riadnom pracovnom pomere ako zvárač, má príjem cca 800 eur netto. Je rozvedený, býva sám v podnájme v 2 izbovom byte. Jeho mesačné výdavky s bývaním sú cca 250 eur. Mám 8 ročnú dcéru a platím na ňu výživné po 50 eur mesačne. Žalovaný v 1. rade predložil súdu svoje čestné prehlásenie z 3..12.2018, že nevlastní žiadni nehnuteľný ani hnuteľný majetok. Rozsudkom OS Skalica č.k. 6P/196/2014-42 (doložil len prvú stranu listiny s vyznačenou doložkou právoplatnosti) preukázal, že je rozvedený a má vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu v sume 50 eur mesačne. Preukázal potvrdením od zamestnávateľa, že za obdobie 11/2017 až 10/2018 mal netto mesačný príjem 1.087 eur. Býva v dvojizbovom prenajatom mestskom byte, kde má podľa zmluvy o nájme bytu mesačné nájomné 149,03 eur a mesačne platí preddavky s užívaním bytu 84,57 eur, t.j. 233,60 eur mesačne.

14.1 Súdu tiež doložil úverové zmluvy na preukázanie splácania úverov vo VÚB, a.s., Poštovej banke a.s., Consumer Finance Holding, a.s., Prima banke Slovensko, a.s. Žalovaný v 1. rade doložil len prvé či aj druhé strany zmlúv, t.j. kompletné aj s poslednou stranou s dátumom uzavretia ich nedoložil. Na prvých stranách zmlúv bol vždy uvedený dátum splatnosti prvej splátky, preto súd z toho vychádzal mesiacov a dátumom, kedy bola zmluva uzavretá.

14.2 Z obsahu Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vo VÚB, a.s. (doložená len prvá strana, preto sa neuvádza dátum zmluvy) súd zistil, že si zobral úver 20.000 eur so začiatkom čerpania 8.9.2015 a má dohodnutú mesačnú splátku po 261,69 eur.

14.3 Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere čerpanej v Poštovej banke , a.s. súd zistil, že v tejto banke vyčerpal úver 4500 eur na 108 mesiacov, splatnosťou prvej splátky 25.10.2015 a mesačnou splátkou 82 eur mesačne.

14.4 Z zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretú s veriteľom Consumer Finance Holding, a.s. súd zistil, že u tohto veriteľa vyčerpal úver 2700 eur, so splatnosťou prvej splátky 20.3.2016, mesačnou splátkou 41,48 eur po dobu 96 mesiacov.

14.5 Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej v Prima banke Slovensko, a.s. z 14.12.2015 súd zistil, že u tohto veriteľa si žalovaný v 1. rade vyčerpal úver 2500 eur, dohodli si splácanie po 46,65 eur po dobu 108 mesiacov.

15. Žalovaný v 2. rade zotrval na svojej písomnej argumentácii ohľadnej svojej pasívnej vecnej legitimácie. Pre prípad, že ho má súd za pasívne vecne legitimovaného odkázal na jeho písomné vyjadrenie ohľadom neexistencie príčinnej súvislosti medzi škodou a škodlivým následkom. Uplatnený nárok považuje za neprimeraný a podľa jeho názoru pri stanovovaní výšky by sa mala zohľadniť účinná ľútosť žalovaného v 1. rade a jeho majetkové pomerov. Dal súdu do pozornosti rozsudok ESD vo veci Kordová vz. SR (pani Kordovej bola priznaná nemajetková ujma 25.000 eur za úplné rozvrátenie rodiny a to smrť jej dvoch maloletých detí, za každé 12.500 eur).

16. Advokátka žalobcov sa osobitne vyjadrila k majetkovým pomerom žalovaného v 1. rade. Z obsahu jeho listín jej vyplýva, že v roku 2015 čerpal úver celkovo cca 29.700 eur za účelom splatenia predchádzajúcich úverov. Sumu úveru 9700 eur použil na bežnú potrebu. Dala súdu do pozornosti, že to je bežný spôsob života žalovaného v 1. rade. Jeho príjem je vysoko nad priemerom v majetkovom hospodárstve, finančné pomery nemá zlé .

17. Svedkyňa Z. I. je sestrou nebohej. Z jej výpovede súd zistil, že domácnosti žalobcov chodila minimálne raz týždeň. Veľmi dobre sa znášali, nebohá sestra bola o tri roky mladšia, dobre si vychádzali a pomáhali. Jej sestra si s manželom rozumeli, nehádali sa, mali výborný vzťah. Ich deti k nim chodili do domácnosti stále a tiež si veľmi dobre vychádzali. Doposiaľ v ich dome bývajú žalobca v 1. 3. rade. Jej sestra mala k deťom veľmi dobrý vzťah, vychádzali si a vzájomne si pomáhali. Napr. sestra s manželom pomáhali opatrovať deti a deti zase pomohli, ak bolo treba niečo na dome spraviť. Žalobkyňa v 2. rade sa veľmi angažovala, ale aj chalani. Ako dôvod odchodu jej sestry do predčasného dôchodku uviedla, že bola už unavená a syn Z. mal malú dcéru , chcela mu pomáhať. Záľuba jej sestry bola podľa nej jej rodiny, napr. keď sa všetci u nich stretli, tak nachystala, navarila, napiekla, bola rada keď boli okolo nej. Po smrti sestry naďalej navštevuje žalobcu v 1. rade, každý týždeň. K švagrovi uviedla, že on sa snaží nedávať nič najavo, ale veľmi ho smrť manželky zobrala. Po jej smrti bol hotový, nepoužiteľný na život, bol apatický a neschopný sústrediť sa na manželku ani deti. Keď porovnáva aký bol za života sestry, tak v súčasnosti je smutnejší . So švagrom sa často o nebohej sestre bavia, spomínajú. Podľa svedkyne deti svojho otca (žalobcu v 1. rade) navštevujú a on chodí k dcére na obedy. Žalobcu v 1. rade označila za sebestačného, ale v prípade pomoci sú mu deti ochotné pomôcť.

18. Svedkyňa H. Y. žila isté obdobie v jednej domácnosti s žalobcom v 3. rade, bývali u jeho rodičov skoro 1 rok. Avšak sú rozídení už cca 14 rokov. Z jej vzťahu s žalobcom v 3. rade pochádza maloleté dieťa. K vzťahu otca jej dieťaťa a nebohej uviedla, že mali medzi sebou dobrý vzťah. Po rozchode časom začala navštevovať domácnosť nebohej, telefonovali si aj, pr. keď bolo synovi treba kúpiť darček či bolo treba varovať. Podľa svedkyne v súčasnosti chodí jej syn za dedom každý víkend.

19. Svedkyňa D. K. a jej manžel sú vyše 30 rokov rodinní priatelia s nebohou a jej manželom. Doposiaľ sú priatelia, navštevujú sa asi 4x do roka (na meniny a narodeniny). Nebohá vyše 20 rokov pracovala u jej manžela na pracovný pomer. Po odchode na dôchodok u neho nebohá už nerobila, potom sa zaujímala o vnúčatá. K vzťahu D. J. s manželom uviedla, že mali krásny vzťah, dopĺňali sa, manžel jej pomáhal vo všetkom. Ako dôvod skončenia pracovať uviedla, že sa cítila unavená, mala už vek na dôchodok, tešila sa na oslavu svojej 60-tky. Svedkyňa bola aj na svadbe žalobkyne v 2. rade. Medzi nebohou a jej deťmi boli podľa svedkyne veľmi priateľské vzťahy, vzájomne si pomáhali, vždy bola pre deti po ruke. Deťom matka veľmi chýba. S žalobkyňou v 2. rade si od smrti jej matky dosť často volajú, s chlapcami sa stretáva svedkyňa na cintoríne. Žalobcu v 1. rade tiež navštevuje, spomínajú na jeho manželku, lebo to bol náramný človek. Svedkyňa má vedomosť, že D. J. sa po odchode na dôchodok venovala záhradke s manželom, chodila za malou vnučkou J., navštevovala svoje sestry, najbližšie si bola so sestrou Z. I.. Podľa svedkyne si nebohá plánovala užiť, venovať sa s manželom jeden druhému, chystali sa niekam vycestovať. Svedkyňa navštívila žalobcov po úmrtí ich matky a manželky a všetci boli zdrvení, lebo žalobca v 1. rade prišiel o najbližšiu osobu .

20. Svedok G. S. je zaťom nebohej , žalobkyňa v 2 rade je jeho manželka. Do rodiny J. prišiel v roku 2003 a manželstvo uzatvárali v roku 2009.Z jeho výpovede súd zistil, že k svokre chodil často, každý víkend a aj v priebehu týždňa. Vzťah svokrovcov označil za nadštandardný keď to porovnával so svojou rodinou . Bol prekvapený ako môže fungovať rodina. Bola u nich súdržnosť, kamarátsky vzťah, celé to bolo veľmi súdržné. U svokrovcov to bolo podľa jeho slov lepšie dodajúc, že on pochádza z učiteľskej rodiny. Svedok uviedol, že svokra mu bola ako sestra, mal s ňou výnimočný vzťah a bol lepší ako s jeho vlastnou matkou. Mali otvorený vzťah, ale vykal jej a oslovoval ju ako babka. Svedok uviedol, že s manželkou brával nepravidelne svokrovcov na dovolenky, výlety. K svojej svokre uviedol, že ona svojim deťom pomáhala ako z učebnice, ako len môže len deťom pomôcť, napr. nemala problém pomôcť s varovaním, upratovaním, radami, jej názor bol vždy dôležitý (napr. keď chceli stavať). So životnými, emotívnymi vecami sa s ňou delili a vždy išli za ňou. Podľa slov svedka vždy išiel radšej za svokrou než za vlastnou mamou. Jeho svokra bola domácky typ tešiac sa pri trávení času v záhrade a v kruhu rodiny. Rada varila domácke jedlá ako je sviečková. Vyžívala sa v tom, ak mohla byť rodina pokope pri spoločnom jedle. Robila sedenia vonku, aby boli všetci pokope a najviac si rozumela s jeho manželkou. Podľa svedka boli ako sestry, avšak rozumela si dobre aj so synmi. Ak na dôchodok odišla kvôli rodine. Bola veľmi skromná, nemala žiadne plány. Po smrti to bolo s jeho manželkou ťažké, plačúce. Žalobca v 1. rade ostal sám, ale v dome ostala súdržnosť po babke v každom kúte. On prevzal funkcie babky, on upratuje, varí, je sebestačný, perie, žehlí. Snažia sa fungovať, stretávajú sa, babka je proste stále s nimi.
21. V záverečnom vyjadrení žalobcovia zotrvali na svojich vyjadreniach opierajúc sa v prvom rade o § 11,13,15 OZ a žiadajúc vyhovieť žalobe v celom rozsahu. Poukázali na to, že došlo k zásahu do osobnostných práv členov rodiny J. v najväčšej možnej intenzite, zásah nie je možné odčiniť ospravedlnením a úmrtím prišlo k zániku manželstva, k vážnemu narušeniu súkromného života žalobcov. Majú za preukázanú citovú väzba medzi nimi a nebohou a ako zasiahla smrť do ich životov. Čerpanie úverov žalovaným v 1. rade vyhodnotili ako spôsob jeho život. Žalovaný v 1. rade má uzavretú poistnú zmluvu a žalovaný v 2. rade je povinný na jej základe plniť.

22. Žalovaný v 1. rade k svojim úverom vysvetlil, že čerpal hypotéku na byt, ktorý po 9 mesiacoch predal a úver v banke vyplatil.

23. Žalovaný v 2 rade zotrval na svojich vyjadreniach a žiadal žalobu voči nemu zamietnuť. Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy považuje za potrebné zohľadniť vzťahy žalobcov poškodenej, lebo žalobca v 1. rade tvoril s poškodenou manželstvo a spoločnú domácnosť vyše 40 rokov; žalobcovia v 2. až 4. rade majú vlastné rodiny, vedú vlastnú domácnosť, na poškodenej neboli finančne závislí. V súvislosti s žalovaným v 1. rade odkázal na § 13 ods. 2 OZ.

24. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

25. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život. Zákon nedefinuje pojem zásah, ani nepodáva výpočet jeho konkrétnych foriem. Je ním však tak aktívne ako aj pasívne konanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi

neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo využiť prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Účastníkovi, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov, poskytnúť primerané zadosťučinenie alebo náhradu nemajetkovej ujmy, je fyzická alebo právnická osoba.

26. Podľa § 13 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, (1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

27. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

29. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie č. 209/1992 Zb.), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

30. Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.), každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

31. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

32. Podľa § 427 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, (1) Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. (2) Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

33. Predmetom sporu je o zaplatenie súm žalobcom zo strany žalovaných titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do ich práv na ochranu osobnosti.

34. Z vykonaného dokazovania súd vyvodil ten právny záver, že návrh bol podaný dôvodne len v časti. Súd vychádzal zo skutočnosti, že každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Žalovaný v 2. rade vzniesol námietku nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie, preto sa s tým súd vyporiadal ako s predbežnou otázkou.

35. Podľa § 1 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

36. Podľa § 4 ods. 2 a), c), zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie.

37. Podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

38. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upraveného zák. č. 381/2001 Z. z. je predovšetkým zabezpečiť reálne uspokojenie práv poškodených pri vzniknutých škodových udalostiach v jednotlivých prípadoch, kde by tomu nestačili majetkové a platobné možnosti škodcov, resp. zodpovedných subjektov, ale tiež ochrániť tieto zodpovedné subjekty pred neúmerným rizikom spojeným s prevádzkou vozidla. Poškodený si môže vybrať, či si nárok uplatní proti poistenému, alebo voči poisťovateľovi, prípadne voči obom.

39. Pasívna legitimácia žalovaného v 2. rade , ktorý je poisťovateľom žalovaného v 1. rade a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vyplýva z ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z., a to s poukazom na účel zákona a zmysle povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa názoru súdu, pre účely zákona č, 381/2001 Z. z. pojem škoda je potrebné vykladať extenzívne tak, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, do ich práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke motorového vozidla. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo pri ich prevádzke. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 381/2001 Z. z. usmrtenie je najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva občianskoprávnu zodpovednosť za škodu a tiež občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, podľa názoru súdu, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda podľa textu zákona č. 381/2001 Z. z. taký (gramatický výklad), že náhrada nemajetkovej ujmy nie je predmetom poistného krytia, pre subjekty zodpovedajúce za takúto nemajetkovú ujmu by to mohlo znamenať značné majetkové riziko (až likvidačné) a pre pozostalých obetí dopravnej nehody to, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná priznaná náhrada nemajetkovej ujmy.

40. Podľa názoru súdu, rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je ústavne konformný, i z hľadiska toho, že zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel. Odškodnenie podľa § 94 zák. č. 461/2003 Z. z., je náhradou nemajetkovej ujmy poskytovanej z úrazového poistenia. Nie je rozumný dôvod, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho pri dopravnej nehode ako zamestnanca, mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by tomu tak nemalo byť.

41. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. je ďalej potrebné vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok C-22/12, bod 39.), preto i v prejednávanej veci je potrebné riešiť spornú otázku v súlade s komunitárnym právom. Tzv. motorové smernice (Smernica Rady 72/166/EHS, Smernica Rady 84/5/EHS, zmenená a doplnená Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES, Smernica Rady 90/232/EHS, Smernica Rady 209/103/ES) na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na unijnom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-300/10 Marques Almeida, C-22/12 Haasová, bod 42.). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok Súdneho dvora C-22/12, bod 55.).

42. Právna teória tiež priznáva zmysel škody aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t. j. ujmám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré poškodenému patrí peňažná náhrada.

43. S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v stanovení § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 zák. č. 381/2001 Z. z. a s prihliadnutím k samostatnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú je možné priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a ods. 3 OZ, ktorú v širšom chápaní je potrebné považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. Podporne tu súd odkazuje na uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016.

44. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a ods. 3 OZ, podľa názoru súdu, spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného v 1. rade za škodu spôsobenú prevádzkou osobného motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z. z.. Preto je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného v 2. rade.

45. Vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil „reálny účinok“ príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie, vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smernice. Súdny dvor Európskej únie rozsudkom C-22/12 rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením vozidla. Súdny dvor Európskej únie súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom. Súdny dvor ďalej spresnil, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa druhej smernice (Smernica Rady 84/5/ /EHS) krytá , predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Preto medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Európskej únie, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Súdny dvor Európskej únie tiež uviedol, že ochrana podľa prvej smernice (Smernica Rady 72/166/EHS) platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu, oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.

46. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (ustanovenie § 13 ods. 2 a ods. 3 OZ) umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je podľa názoru súdu dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy má byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku.
47. Pokiaľ ide o otázku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí súd poukazuje na to, že nebolo prijaté jednotné stanovisko kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k otázke pasívnej legitimácie poisťovní v prípade nárokov uplatňovaných titulom náhrady nemajetkovej ujmy, s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. Súd pritom poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov č. k. 21Co 60/2015, Krajského súdu Trnava č. k. II Co 116/2013, č. k. 23Co 337/2016, č. k. 24Co 368/2015, rozhodnutie Okresného súdu Prievidza č. k. 7C 69/2011 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu, ďalej na odborný článok od S.Í. Z..: Náhrada nemajetkovej ujmy. Bulletin slovenskej advokácie 9/2016, s. 22 - 30. Súd tiež poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. US 474/2016-17 zo dňa 17.8.2016, I. US 206/2015-25 zo dňa 29.4.2015, podľa ktorých pri výklade pojmu škoda z hľadiska zákona č. 381/2001 Z. z. je potrebné vychádzať z toho, ako tento pojem poníma komunitárne právo. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú škodu, tak i nemajetkovú ujmu, ktorú považuje za nemajetkovú škodu. S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody“, „škoda na zdraví“ v ustanoveniach zákona č. 381/2001 Z. z. (§ 4 ods. 1, ods. 2, ods. 4, § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným) za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podlá § 13 ods. 2 a ods. 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka spadá preto do

rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

48. Vzhľadom na argumentáciu v odsekoch 38 až 47 odôvodnenia tohto rozsudku si súd ustálil, že žalovaný v 2. rade je pasívne vecne legitimovaný v konaní.

49. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení je upravená analógia. Analógia legis sa používa ako forma aplikácie zákona teda vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad.
50. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov upravená v § 427 až § 431 OZ, je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Ustanovenie § 427 OZ upravuje subjekt tejto zodpovednosti. Podľa okolností konkrétneho prípadu, zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla, a za použitia analógie (§ 853 OZ) zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 228/2012). Analogické použitie ustanovenia § 427 a nasl. OZ sa však vo vyššie uvedenom zmysle uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Pri skúmaní predpokladov zodpovednosti za zásah do osobnostných práv sa postupuje podľa ustanovenia § 13 OZ.

51. Súd pri svojom rozhodovaní primárne staval na § 11 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého má fyzická osoba (človek, § 7 ods. 1 OZ) právo na ochranu osobnosti. Podľa ustálenej judikatúry(porov. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 77/2009, 5 Cdo 265/2009, 4 Cdo 168/2009, 2Cdo 194/2011, 3 Cdo 228/2012, judikát R 1/2015) je súčasťou práva na ochranu osobnosti i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrňuje tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávny konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Zákon nedefinuje pojem zásah ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté osobnostné práva, najmä právo na súkromný a rodinný život. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmito znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti.

52. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil súd ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne len v časti. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný v 1. rade svojim konaním spôsobil smrť D. J. ,manželke žalobcu v 1. rade a matke žalobcov v 2.,3. a 4. rade, čím neoprávnene zasiahol do ich osobnostných práv, a to konkrétne do práva na súkromie a rodinný život. Žalovaný v 1. rade svojim konaním spôsobil násilné pretrhnutie rodinných a súkromných väzieb členov rodinného vzťahu stratu blízkej osoby, a preto toto konanie súd vyhodnotil ako neoprávnený zásah do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Podľa už uvedeného výkladu toto protiprávne konanie negatívne zasiahlo do práva žalobcov na ochranu súkromia a rodinného života, teda do zásahu do práva na ochranu osobnosti podľa § 13 ods. 1 OZ. Tento zásah v podobe smrti človeka je (za súčasného stavu vedeckých poznatkov) neodstrániteľný, preto súd dospel k záveru, že tu prichádza do úvahy len poskytnutie zadosťučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods.

2 OZ. Smrť blízkeho príbuzného (manželky a matky žalobcov), ku ktorému v čase jeho smrti existovali intenzívne a živé rodinné väzby, nemožno totiž odčiniť iným spôsobom a ide o ujmu „značnú“. Pritom však nie sú rozhodujúce ich subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, t.j. či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a v čase podobne vnímala aj každá iná fyzická osoba (porovnaj v tomto smere judikát R 53/2010). Okresný súd Skalica schválil dohodu o vine a treste rozsudkom č.k. 8T/24/2017-144 zo dňa 2. 10. 2017 (právoplatný dňa 2. 10. 2017), v zmysle ktorého bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia a uložený mu trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmienečným odkladom a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 4 rokov (presne je trest špecifikovaný v ods. 6.1 odôvodnenia rozsudku). Zároveň mu bola uložená povinnosť nahradiť škodu 152,67 eur a so zvyškom nároku na náhradu škody boli žalobcovia odkázaní na občianskoprávne konanie. Vzhľadom na preukázanie faktu, že práve následkom konania žalovaného v 1. rade utrpela nebohá D. J. pri dopravnej nehode zranenia, v dôsledku ktorých zomrela, mal súd jednoznačne preukázanú príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade a ujmou spôsobenou nebohej vo forme smrti, čím sa nestotožnil s názorom žalovaného v 2. rade o jej absencii.

53. Pri určení odôvodnenosti prípadne určení výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch súd skúmal určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ, čo je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho ľubovôľou. Súd skúmal vychádzajúc z § 13 OZ ex offo dve zákonné stanovené hľadiská a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a jej znak okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, teda k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Žalobcovia mali v rámci svojho dôkazného bremena preukázať, že sú splnené zákonné predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy vo vyššej čiastke. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch súdom je možné, až keď sa preukáže, že došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv osoby. Toto priznanie zadosťučinenia v peniazoch predpokladá ale splnenie zákonom kvalifikovaných podmienok, t.j.: a) morálne zadosť učinenie sa javí v konkrétnom prípade nepostačujúce, b) v akej miere sa neoprávneným zásahom zasiahlo do života nebohej, či následne jej blízkych osôb. Súd posudzoval závažnosť nemajetkovej ujmy so zreteľom na jej intenzitu, rozsah, ohlas a dĺžku jej trvania. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosť učinenia v peniazoch. Pri okolnostiach mal súd povinnosť prihliadnuť na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, a to ako vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, tak aj ku vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil. Právne relevantná je len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom v značnej miere do osobnosti, najmä života a zdravia nebohej. Pri posudzovaní návrhu na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom súd posudzujúc mieru akou bolo zasiahnuté do života nebohej vychádzal z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v jej rodinnom, pracovnom, profesijnom či inom prostredí. Túto mieru zisťoval dokazovaním (svedeckými výpoveďami).

54. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že zásah žalovaného v 1. rade do osobnostných práv žalobcov vyvolal trvalé a neodstrániteľné následky, ktoré narušili celistvosť rodiny a zabránili vytváraniu a rozvíjaniu citových väzieb žalobcov so zomrelou. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že smrťou manželky bola žalobcovi v 1. rade spôsobená veľká citová ujma, nakoľko stratil milujúcu manželku, s ktorou žil niekoľko desiatok rokov, tvorili spoločnú domácnosť, mohol sa na ňu vždy obrátiť so svojimi problémami a bola mu oporou pri jeho onkologických zdravotných problémoch. Boli spolu ideálnym vzorom manželov a rodičov pre svoje deti. Radosť do života nebohej a jej ochota vždy pomôcť svojim blízkym aj priateľom mu dodávala pocit spokojnosti. Bolo zistené, že v osobe svojej matky mali žalobcovia v 2. až 4. rade veľký vzor, mali ju rady pre jeho priateľskú povahu a láskavý prístup nielen k nim, ale aj k vnúčatám či svojim rodičom, ktorých doopatrovala. Aj napriek tomu, že so zomrelou matkou nežili v spoločnej domácnosti (okrem žalobcu v 3. rade) často organizovali spoločné stretnutia a oslavy, ktoré napomáhali k dobrým vzťahom v rodine. Kvalitu vzájomných vzťahov zomrelej so žalobcami a ich deťmi spočívajúcu či už v spoločných prechádzkach, rozhovoroch, motivácii slušne žiť alebo v pomoci s výchovou vnúčat potvrdili vo svojich výpovediach pred súdom aj svedkovia. Žalobca v 1. rade bol dlhoročným manželom zosnulej, ich manželstvo bolo riadne a usporiadané, žili čulým a harmonickým rodinným životom, zosnulá bol jeho oporou (osobitne pri jeho onkologických problémoch). Mali učebnicovo harmonický vzťah, vzájomne sa so seba tešili, nebohá odišla aj skôr do dôchodku, aby jeseň svojho života mohla trávi s manželom a svojimi najbližšími. Žalobcovia v 2. až 4. rade síce boli dospelými deťmi, avšak so zosnulou matkou udržiavali intenzívny vzťah osobne i prostredníctvom svojich detí (vnúčat zosnulej), žili v blízkosti a mali možnosť sa stýkať často. Všetci realizovali spoločne aktivity, spoločné oslavy a sedenia, osobitné návštevy, obracali sa na nebohú v prípade vlastných bolestí, problémov a trápenia.

55. Vzhľadom na neodstrániteľné následky konania žalovaného v 1. rade je priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch jediným prostriedkom zmiernenia straty blízkej osoby, keď jeho právoplatné odsúdenie v trestnom konaní nemožno považovať za dostatočné zadosťučinenie. Spôsobená nemajetková ujma žalobcom je však veľmi ťažko vyčísliteľná vo finančnom vyjadrení. Náhrada nemá byť vnímaná ako náhrada za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Súd vo všeobecnosti vychádzal z toho, že pri nemajetkovej ujme možno priznať tieto druhy ujmy: biologickú (lekársky overená ujma na zdraví), morálnu (vnútorná bolesť) a ujmu na ľudských vzťahoch , t.j. podstatná zmena každodenného života (vo veci C-350/14, Lazar v.Allianz SpA). V tomto konkrétnom prípade si súd ustálil, že u žalobcov ide o ujmu morálnu a ujmu na ľudských vzťahoch.

56. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka neustanovuje žiadne medze pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vyplývajú však z neho taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu).Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosť učinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Nebolo dokázané, že by sa zosnulá na vzniku tohto stavu akokoľvek podieľala, teda že by porušila predpisy (pr. ako chodca pri prechode cez prechod a pod.), preto súd ani otázky možného spoluzavinenia neposudzoval.

57. Súd ďalej vychádzal z toho, že peniazmi sa odškodňuje niečo, čo samo osebe žiadnu majetkovú hodnotu nemá (osobnosť človeka), a preto je akákoľvek presnejšia kvantifikácia uplatňovaných súm nemožná. Práve preto súdy musia pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne a triezvo. Osobitne sa vyvaroval sa toho, aby boli priznávané náhrady nemajetkovej ujmy v takmer „trestnej“ výške, teda vo výške, ktorá pôsobí viac ako trest pre pôvodcu zásahu než náhrada pre dotknuté osoby. Takéto trestné sumy (známe napr. v Spojených štátoch amerických pod označením punitive damages) sú totiž kontinentálnemu právu, ku ktorému sa radí aj Slovenská republika, neznáme (porov. napr. rozsudok Spolkového súdneho dvora sp. zn. IX ZR149/91, ktorým bol pre rozpor s verejným poriadkom odopretý výkon rozsudku odsudzujúceho naplatenie punitive damages). Ak by sa však rozlišovalo v sumách priznávaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť, znamenalo by to, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne trestný charakter, keďže jej výška by sa určovala s prihliadnutím na osobu pôvodcu(páchateľa), čo je typický rys trestného práva. Z toho vyplýva, že náhradu nemajetkovej ujmy možno voči fyzickým a právnickým osobám priznávať len podľa tých istých kritérií, a pri určovaní ich celkovej výšky prihliadať aj na ich všeobecnú primeranosť v podmienkach Slovenskej republiky.

58. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd zobral do úvahy viaceré kritériá. V prvom rade je potrebné uviesť, že smrť blízkej osoby žalobcov predstavuje neodčiniteľnú ujmu a preto treba konštatovať, že sa jedná o najzávažnejšie porušenie ochrany osobnosti a bolo by spravodlivé priznať najvyššiu možnú náhradu. Na druhej strane je potrebné zohľadniť vek zomrelej, ako aj skutočnosť, že žalobcovia v 2. až 4. rade na nej neboli závislé výživou alebo inými materiálnymi prostriedkami. Pokiaľ ide o žalovaného v 1. rade, tento spoločne hospodáril s nebohou, zo svojich dôchodkov spoločne žili a uhrádzali poplatky s bývaním. Treba si ďalej uvedomiť, že ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, čiže sa nevyžaduje zavinenie pôvodcu zásahu (žalovaného v 1. rade). Niektoré konania možno považovať za neoprávnený zásah, vždy ale treba skúmať, za akých okolností a v súvislosti s plnením akých práv či povinností ku konaniu či prejavu došlo. S poukazom na uvedené okolnosti a na ustanovenie § 13 ods. 3 OZ, podľa ktorého je pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri posudzovaní „závažnosti nemajetkovej ujmy“ v rodinných vzťahoch ako druhého kritéria v zmysle§ 13 ods. 3 Obč. zák. nemožno podľa citovaného judikátu R 53/2010 vychádzať len zo subjektívnych pocitov dotknutej osoby, ale ani zo subjektívnych predstáv sudcu o význame toho -

ktorého rodinného a súkromného vzťahu. Rozhodujúca je totiž objektívna povaha (charakter) zásahu a objektívna povaha(charakter) vzniknutej ujmy. Z týchto úvah potom vyplýva aj vzťah medzi morálnou satisfakciou podľa § 13 ods. 1 OZ a náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ, ktorý v zásade nie je komplementárny ani podmienený, ale navzájom nezávislý. Ak určitý konkrétny zásah opodstatňuje poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože ujma ním spôsobená napĺňa znaky uvedené v § 13 ods. 2 OZ, nemôže postačovať morálne zadosťučinenie. To ale znamená, že prípadné poskytnutie primeraného zadosťučinenia v nemateriálnej podobe v týchto prípadoch nemôže vylúčiť ani znížiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri skúmaní, či má dotknutá osoba nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je preto irelevantné, či pôvodca zásahu v konkrétnom prípade poskytol alebo neposkytol zadosťučinenie morálne (napríklad ospravedlnenie). V prerokúvanej veci teda nie je vôbec podstatné, či sa žalovaný žalobcom za smrť ich manžela a otca ospravedlnil alebo nie. Ak je totiž ním vyvolaný zásah do práva na ochranu osobnosti takej intenzity, že ho treba odškodniť nemajetkovou ujmou v peniazoch, potom žalovaného ani prípadné ospravedlnenie nemôže zbaviť povinnosti zaplatiť túto náhradu. Ak nie je takejto ujmy, potom by musela byť žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietnutá súd by sa nezaoberal otázkou, či by prichádzala do úvahy morálna satisfakcia, pretože žalobcovia takúto morálnu satisfakciu nepožaduje. V prerokúvanej veci si súd ustálil, že došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov a tomuto zásahu možno urobiť zadosť len peňažnou satisfakciou. Žalobcovia však boli vo vzťahu k zomrelej v rôznych príbuzenských vzťahoch, pričom aj intenzita ich rodinných a súkromných vzťahov k nej bola odlišná. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch osobitne vyhodnocoval konkrétne vzťahy k zosnulej. Na základe tejto argumentácie považuje nárok žalobcu v 1. rade vo výške 20.000 eur.

59. Podľa § 94 ods. 1,2,3 zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z. (1) Manžel, manželka a nezaopatrené dieťa poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, majú nárok na jednorazové odškodnenie. (2) Suma jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky je 730-násobok denného vymeriavacieho základu, najviac 46 485,40 eura.(3) Suma jednorazového odškodnenia na každé nezaopatrené dieťa uvedené v odseku 1 je polovica sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky poškodeného. Úhrn súm jednorazového odškodnenia nezaopatrených detí nesmie presiahnuť 46 485,40 eura. Ak úhrn jednorazových odškodnení presiahne túto sumu, znížia sa sumy jednorazových odškodnení nezaopatrených detí pomerne tak, aby ich úhrn bol najviac 46 485,40 eura.

60. Súd si posúdil požadovanú výšku žalobcami v 2. až 4. rade ako 20 000 eur za neprimeranú. Priznal im ju každému vo výške 10.000 eur, a vo zvyšku žalobu zamietol. Rozdielnu výšku náhrady u manžela na jednej strane a u detí na druhej strane súd zdôvodňuje nasledovne: Žalobcovia v 2. až 4. rade sú deťmi nebohej. Zo všeobecných skúseností ľudského života, ale aj z niektorých noriem právneho poriadku (napr. prednosti manželského výživného pred výživným pre rodičov) možno dospieť k poznaniu, že vzťah dospelých detí k rodičom nie je natoľko intenzívny ako napríklad vzťah rodičov k deťom alebo vzájomný vzťah manželov vo fungujúcom harmonickom manželstve. Tento poznatok je dôsledkom ľudskej prirodzenosti, kedy sa deti postupne odpútavajú od rodičov, hľadajú si vlastné známosti, lásky a manželstvá, s ktorými zakladajú nové životné spoločenstvá, ktoré sa stávajú centrom ich záujmu. Tým postupne slabne intenzita rodinných a súkromných vzťahov detí k rodičom, pretože ťažisko ich súkromného a rodinného života sa v prvom rade presúva do ich novej rodiny a intenzívnejšie vzťahy sa budujú s manželom (životným partnerom) a spoločnými deťmi. Napokon, už v Biblii možno čítať, že „muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom“ (Genesis 2, 24). Neznamená to teda, že by dospelé deti prestali mať ochrany hodný súkromný a rodinný vzťah k svojich rodičom úplne, ale len toľko, že intenzita tohto vzťahu klesá v porovnaní so vzťahom, ktorý si k sebe vytvárajú manželia alebo ktorý majú rodičia k svojim deťom. V prerokúvanej veci ani žalobcovia v 2. a v 4. rade nežili so zosnulým v spoločnej domácnosti, pretože mali vlastných partnerov a vlastné deti. Žalobca v 3. rade s zosnulou a jej manželom síce býval, ale chodil na týždňovky pracovať. Žalobcovia žili v tom istom meste ako ich rodičia, žalobcovia v 2. a 4. rade nebohú matku niekoľko krát týždne navštevovali. Preto aj keď boli žalobcovia v 2. až. 4. rade otcovou smrťou zasiahnuté, nemožno podľa názoru súdu hodnotiť ich vzťah k matke(ako súčasť ich rodinného a súkromného života) za natoľko intenzívny, ako je tomu v prípade žalobcu v 1. rade. Preto súd považoval nemajetkovú ujmu na rodinnom a súkromnom živote u žalobcov 2. až 4. rade za výrazne menšiu než u žalobcu v 1. rade a za primerané považuje priznať im náhrady po 10.000 eur. Súd prihliadal na to, že manžel zomrelej prišiel o svojho najbližšieho príbuzného, a preto jeho stratu pociťuje výrazne intenzívnejšie, nakoľko stratil možnosť ďalšieho harmonického manželského spolužitia v dôchodkovom veku, vo veku

kde si majú byť vzájomnou oporou a užívať si pokoj s vedomím a hrdosťou, ako dobre sa im podarilo vychovať deti. Nebohá v čase smrti žila so žalobcom v 1. rade 44 rokov. Zo zisteného skutkového stavu nevyplývajú také okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať na skorú prirodzenú smrť nebohej alebo rozpad manželstva . Čiže bolo možné očakávať, že žalobca v 1. rade bude s manželkou žiť vo vytvorenom vzťahu naďalej (ďalej je ich vzťah opísaný v odsekoch: 12,17 až 20, 54 odôvodnenia tohto rozsudku). Súd vychádzal z myšlienkového pochodu, že smrť manžela znamenala pre žalobcu v 1. rade náhle a nepredvídané pretrhnutie intenzívnych väzieb na najbližšiu osobu, s ktorou prežil podstatnú časť svojho života a ku ktorej mal vybudovaný silný a blízky vzťah. Následky toho zásahu sa prejavili nielen v bežnom pocite zármutku nad stratou príbuzného, ale aj v psychickej bolesti , ktorú rieši v kruhu svojich najbližších, svojich detí a vnúčat. Už zo zákona o rodine vyplýva, že vzťah medzi manželmi je najbližším príbuzenským vzťahom, z ktorého vyplývajú najosobnejšie vzájomné povinnosti (žiť spolu, byť si verný, spoločne sa starať, § 18 Zák. o rodine). Z toho potom vyplýva, že aj právny poriadok považuje vzťahy medzi manželmi za mimoriadne dôležité a ochrany hodné, takže zásah do nich je potrebné hodnotiť osobitne prísne. Vo vzťahu k požadovanej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov sa súd plne stotožňuje s ich tvrdeniami, že právo na život a právo na zdravie požívajú v spoločnosti najvyššiu mieru ochrany. Zároveň však poukazuje na skutočnosť, že každý neoprávnený zásah do osobnostných práv osoby je potrebné hodnotiť individuálne (ako to súd uvádza už vyššie). Súd je toho názoru, že priznané sumy náhrady nemajetkovej ujmy nevybočujú z priemeru súm, ktoré boli judikované tak všeobecnými súdmi, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v obdobných prípadoch. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy sa výraznejšie prejavuje voľná úvaha súdu, z ktorých dôvodov nie je vylúčené, že za porušenie práva na život alebo zdravie bude priznaná nižšia suma ako za porušenie iného osobnostného práva. Pomoc nebohej s výchovou vnúčat potvrdili vo svojich výpovediach pred súdom nie len žalobcovia ale aj svedkovia. Z týchto dôvodov súd považuje aj návrh žalobcu v 1. rade na priznanie mu sumy 20.000 eur za dôvodný, oprávnený. Pri posudzovaní a určovaní výšky u žalobcov si súd podporne pomohol § 94 ods. 1,2,3 zákona o sociálnom poistení (z č. 461/2003 Z.z.), síce predmetné ustanovenia sú spojené s smrťou pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania vychádzajúc z myšlienkového pochodu, že v oboch prípadoch ide smrť manžela a rodiča a v oboch prípadoch to má rovnaké dôsledky v zásahu do osobnostných práv pozostalých. Súd si podrobne vyhodnotil tento konkrétny prípad a vzájomné citové väzby a život žalobcov s nebohou za jej života a je toho názoru, že v zmysle Radbruchovej formuly i vyššej spravodlivosti by bolo chybou ak by podporne nevychádzal z vyššie uvedených ustanovení zákona o sociálnom poistení. Čiže súd prihliadal na to, že v zmysle § 94 ods. 2 citovaného zákona je suma jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky je 730-násobok denného vymeriavacieho základu, najviac 46 485,40 eura. Z toho si súd ustálil aj objektívnosť sumy 20.000 eur u žalobcu v 1. rade. Keďže suma jednorazového odškodnenia na každé (síce) nezaopatrené dieťa je polovica sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky poškodeného, súd z tohto § 94 ods. 3 veta prvá cit. zákona vychádzal aj pri plnoletých deťoch nebohej vzhľadom na preukázané citové väzby, ktoré ku svojej matke prechovávali. A z toho dôvodu im každému priznal sumu 10.000 eur.

61. Vzhľadom na neodstrániteľné následky konania žalovaného v 1. rade je priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch jediným prostriedkom zmiernenia straty blízkej osoby, keď právoplatné odsúdenie žalovaného v 1. rade v trestnom konaní nemožno považovať za dostatočné zadosťučinenie, lebo manželke a matke žalobcov vzorne sa starajúcej o rodinu to už život nevráti. Spôsobená nemajetková ujma žalobcom je však veľmi ťažko vyčísliteľná vo finančnom vyjadrení, lebo ani žiadne peniaze im ju nevrátia. Avšak náhrada nemá byť vnímaná ako náhrada za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Vzhľadom na všetky vyššie uvádzané argumenty súd dospel k záveru, že suma 20.000 eur priznaná žalobcovi v 1. rade a suma 10.000 eur priznaná ostatným žalobcom zodpovedá kritériám § 13 ods. 3 OZ a okolnostiam prerokúvanej veci.
62. Pri priznanej výšky sumy súd vychádzal aj z osobných, majetkových a zárobkových pomerov žalovaného v 1. rade (uvádzané v ods. 14 odôvodnenia rozsudku), jeho vek a spôsob života v čerpaní rôznych úverov a dospel k záveru, že celkovo priznaná suma 50.000 eur je objektívna. Súd prihliadal u žalovaného v 1. rade na jeho príjem, ktorý je netto mesačne v sume viac ako 1000 eur, bral ohľad i na jeho jednu vyživovaciu povinnosť, na výdavky s bývaním. Neprihliadal na jeho splácané úvery, keďže z listinných dôkazov doložených do spisu vyplýva, že jeden úver prekrýva iným úverom a teda tento jeho spôsob života nemôže byť dôvodom prečo by súd nemal vyhovieť žalobe žalobcov. V končenom dôsledku žalovaný v 1. rade so žalobou súhlasil a splátky nežiadal.

63. Podľa § 76 Civilného sporového poriadku, samostatné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne.

64. V prejednávanej veci z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalované v 1. rade a žalovaného v 2. rade (t.j. zo zákona č. 381/2001 Z.z.) nevyplýva, že by predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne proti každému z nich. Z toho vyplýva, že medzi žalovanými v 1. a 2. rade ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov. Žalobcovia v 1. až 4. rade majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy v sumách uvedených v petite rozsudku proti žalovaným v 1. a 2. rade, hoci plnenie môžu dostať len raz. Preto súd určil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenie povinnosť druhého žalovaného.

65. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

67. Podľa § 263 ods. 1 CSP, ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

68. Žalobcovia sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška závisí v podstate od úvahy súdu. Čo do základe nároku boli plne úspešní (súd dospel k záveru, že majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy), súd však inak uvážil výšku náhrady než žalobkyne. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru ich úspechu vo veci a žalobcom priznal ich plnú náhradu 100 %, a to aj napriek tomu, že im nebol priznaný celý požadovaný nárok. Z povahy sporu však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu a súd môže priznať strane náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, ale nie v požadovanej výške (uznesenie NS SR č. k. 5M Cdo 7/2010 zo dňa 23.2.2011). Podľa § 262 ods. 1 C. s. p. má súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodnúť o „nároku na náhradu trov“ s tým, že o výške náhrady trov rozhodne následne samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C. s. p.). Pojem „rozhodnutie o nároku“ treba vykladať tak, že musí ísť o rozhodnutie o všetkých prvkoch nároku (právneho vzťahu) s výnimkou konkrétnej sumy náhrady trov. Ak na jednej strane nároku na náhradu trov vystupuje viacero subjektov, musí takýto výrok vyjadrovať aj vzťah medzi nimi, teda či ide o pomer delený (a v akom pomere) alebo spoločne a nerozdielne(porov. v tomto smere aj uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 222/2016).

69. Žalobkyne sú zastúpené jedným advokátom a pomer nárokov medzi žalobcami je delený (nejde o solidárny nárok), priznal súd každému z nich podiel na celkovom nároku na náhradu trov zodpovedajúci pomeru priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, teda 20.000 : 10.000 : 10.000: 10.000.

70. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne o výške náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd (§ 55 zák. č. 233/1995 Z. z. v spojení s § 48 zák. č. 233/1995 Z. z.).